

Nr 163.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till värnpliktige Lars Peter Nilssons moder, änkan Carolina Pettersson; given Stockholms slott den 13 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

Uti 1 § av förordningen den 18 juni 1909 (nr 89 sid. 1) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, stadgas, att, därest under militärtjänstgöring i fred olycksfall inträffar, så att tjänstgörande värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap, varder skadad, staten skall utgiva ersättning jämlikt vissa i förordningen stadgade grunder. Dylik ersättning utgives jämväl, om sjukdom med därav följande skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen kan antagas hava bidragit till sjukdomen.

Enligt 4 § av nämnda förordning utgår, då skadan medfört döden, i vissa fall ersättning åt efterlevande. Enligt paragrafens ursprungliga lydelse

Bihang till riksdagens protokoll 1925. 1 saml. 130 häft. (Nr 163—164.) 595 25 1

stadgas såsom villkor för dylik ersättnings utgående, att skadan skall hava medfört döden inom två år från olycksfallet eller från det sjukdomen blev känd.

Genom förordning den 4 juni 1920 (nr 305) har emellertid nyssnämnda villkor borttagits beträffande skada, som yppats *efter ingången av år 1919*.

Ifrågavarande ersättning utgår från den i § 46 mom. 1 värnpliktslagen omförmälda invalid- och pensionsfond.

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 21 december 1924 dagtecknad skrift har värnpliktige Lars Peter Nilssons moder, änkan Carolina Pettersson, född Fex, anhållit att komma i åtnjutande av ersättning i anledning av hennes bemälda sons fränfalle.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att värnpliktige Nilsson, som tillhörde trängen i sjukvårdstjänst, under krigstjänstgöring vid invalidtransport år 1916 ådragit sig lungsjukdom under sådana förhållanden, att ersättning med stöd av bestämmelserna i berörda förordning den 18 juni 1909 tillerkänts honom; att Nilsson avlidit av sjukdomen den 27 maj 1919; att Nilssons efterlevande utgjordes av hans moder änkan Carolina Pettersson samt en broder, född den 4 januari 1905; att änkan Pettersson, som vore född den 4 augusti 1863 och änka sedan den 15 januari 1906, varit för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av Nilssons arbetsförtjänst; att hon sedan år 1919 lede av nervsjukdom, varigenom hennes arbetsförmåga vore nedsatt; samt att hon vore medellös.

Vidare framgår av handlingarna, att riksförsäkringsanstalten genom beslut den 12 augusti 1919 avslagit en av änkan Pettersson gjord ansökning i nu förevarande avseende och därvid hänvisat till ovanberörda enligt den ursprungliga lydelsen av 4 § av förenämnda förordning den 18 juni 1909 gällande villkor för ersättnings utgående.

Riksförsäkringsanstalten har den 6 mars 1925 i ärendet avgivit infordrat utlåtande och därvid framhållit, att, därest nyssberörda villkor icke utgjort hinder därför, ersättning syntes hava kunnat utgå till änkan Pettersson. Vidare har anstalten erinrat, att anstalten tidigare beträffande framställningar om ersättning i sådana fall, då anspråk därpå i anledning av kroppsskada eller sjukdom, som yppats före ingången av år 1919, gjorts först efter två år men inom tre år från det skadan eller sjukdomen blivit känd, hemställt, att den omständigheten, att framställningen icke ingivits inom föreskriven tid, icke måtte utgöra hinder för ersättnings utgående. Riksförsäkringsanstalten funne för sin del med billighet överensstämmande att i likhet med vad i berörda fall ägt rum ersättning utverkades åt änkan Pettersson jämlikt grunderna för förordningen den 18 juni 1909. Ersättningen borde enligt anstaltens mening utgå från och med den 1 januari 1925.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till föreliggande omständigheter, finner även jag billigt, att värnpliktige Nilssons moder, änkan Carolina Pettersson kommer i åtnjutande av

den ersättning, vartill hon skulle hava varit författningsenligt berättigad, därest Nilsson avlidit inom två år, efter det hans sjukdom blev känd. Ersättningen torde, på sätt riksförsäkringsanstalten föreslagit, böra till henne utgå i form av årlig livränta från och med den 1 januari 1925.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att till avlidne värnpliktige Lars Peter Nilssons moder, änkan Carolina Pettersson, född Fex, må, utan hinder därav att Nilssons under militärtjänstgöring ådragna sjukdom medfört döden först efter det två år förflutit från det sjukdomen blev känd, ur beväringmanskapets invalid- och pensionsfond från och med den 1 januari 1925 utbetalas den livränta, vartill hon eljest kan anses berättigad enligt de beträffande ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, stadgade grunder.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.
